T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2019/746
KARAR NO : 2019/869
KARAR TR : 23/12/2019

ÖZET: 3194 sayılı Kanunun 39. maddesi kapsamında davacılara ait taşınmaza davalı Belediye tarafından kamulaştırmasız el atıldığından bahisle ve tazminatistemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacılar : 1 - B.E. 2 - Bu.E. 3 - F.K. 4 - Ş.U. 5- H.Ç. 6 - İ.A. 7 - M.B. 8 - Ş.Ö. 9 - S.Ç. 10- S.E. 11- S.B. 12 - H.Ç. 13- T.M.E.
Vekilleri : Av. H.S.
Davalı : Altındağ Belediye Başkanlığı
Vekili : Av. İ.G.

O L A Y :Davacılar vekili dava dilekçesinde özetle; Davacıların paydaşı olduğu Ankara ili, Altındağ ilçesi, Solfasol mahallesi 3459 ada, 8 parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde bulunan ruhsatsız yapının davalı Belediye tarafından yıktırılarak, taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığından bahisle fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 1.000,00- TL'nın yasal faizi ile birlikte tazminat olarak ödenmesi ve taşınmazın tapu kaydının davalı idare adına tescili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Ankara 18. Asliye Hukuk Mahkemesi: 15/03/2018 tarih, E:2018/181, K:2018/103 sayılı kararı ile davanın İdari Yargının görevinde olduğu gerekçesiyle usulden reddine karar vermiş, karar davacılar vekili tarafından istinaf edilmiştir.

Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 14. Hukuk Dairesi:31/10/2018 tarih, E.2018/1809, K:2018/2559 sayılı kararıyla, davanın esası hakkında hüküm kurulması gerektiğinden bahisle Ankara 18. Asliye Hukuk Mahkemesinin 15/03/2018 tarih, E:2018/181, K:2018/103 sayılı kararı kaldırılarak dosya Mahkemesine iade edilmiştir.

Davalı Belediye Başkanlığı vekili süresi içinde verdiği cevap dilekçesinde; Uyuşmazlık Mahkemesi yerleşik içtihatları uyarınca imar planı ve buna dayalı imar uygulaması sonucunda uğranılan zararına yönelik davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu görüşüyle davanın görev yönünden reddi gerektiğini savunmuştur.

ANKARA 18. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 02.04.2019 tarihli duruşmada verdiği E:2018/752 sayılı ara kararı ile "… Mahkemece yargı yolu nedeniyle verilen davanın usulden reddine ilişkin kararın Bölge Adliye Mahkemesince kaldırıldığı ve bu hususun kesinleştiği görülmekle" yargılamaya devam edilmesine karar vermiştir.

Davalı vekili tarafından,süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Danıştay Başsavcılığı'na gönderilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI; "...Anayasa'nın 125. maddesinin son fıkrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

İdari işlem ve eylemlerden doğan zararların tazmini taleplerinin, 2577 sayılı idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 12 ve 13'üncü maddeleri uyarınca, idari Yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmeleri, anılan yasa hükümlerinin gereğidir.

Uygulama ve öğretide, kamu idarelerinin, kamu hizmetinin yürütümü sırasında, kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapmış oldukları işlemler, "idari işlem"; herhangi bir işlem ya da karara dayanmaksızın gerçekleştirdikleri maddi faaliyetleriyle, görevleriyle ilgili hareketsizlikleri de, "idari eylem" olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanıma göre, idarelerin 3194 sayılı İmar Kanununun 8. maddesi uyarınca tek yanlı irade açıklamaları ile tesis ettikleri, genel ve düzenleyici imar planları ile 2981 sayılı Yasanın 13. maddesinin (c) bendi uyarınca tek yanlı

irade açıklamaları ile tesis ettikleri, genel ve düzenleyici ıslah imar planları ve bu planlara dayanılarak tesis edilen parselasyon, kamulaştırma, ruhsat gibi bireysel işlemler, "idari işlem"; bu imar planı uyarınca yapmak zorunda oldukları program ve uygulamaları bunun için gerekli zamanda gerçekleştirmemeleri; yani, bu konudaki hareketsizlikleri de, idari eylem niteliği taşımaktadır.

Öte yandan, 3194 sayılı imar Kanununun "Yıkılacak derecede tehlikeli yapılar" başlıklı 39. Maddesinde " Genel güvenlik ve asayiş bakımından tehlike arz ettiği valilikçe tespit edilen metruk yapılar ile bir kısmı veya tamamının yıkılacak derecede tehlikeli olduğu belediye veya valilik tarafından tespit edilen yapıların sahiplerinin adrese dayalı nüfus kayıt sistemindeki adreslerine tehlike derecesine göre bunun izalesi için belediye veya valilikçe üç gün içinde tebligat yapılır. Yapı sahibine bu şekilde tebligat yapılamaması hâlinde bu durum tebligat yapan idarenin internet sayfasında 30 gün süre ile ilan edilir ve tebligat varakası tebliğ yerine kaim olmak üzere tehlikeli yapıya asılır ve keyfiyet muhtarla birlikte bir zabıtla tespit edilir. Malik dışında binada ikamet amacıyla oturanlara da ayrıca tahliye için tebligat yapılır.

Tebligatı veya ilanı müteakip 30 günü geçmemek üzere ilgili idarece belirlenen süre içinde yapı sahibi tarafından tehlikeli durumun ortadan kaldırılmaması hâlinde, tehlikenin giderilmesi veya yıkım işleri belediye veya valilikçe yapılır ve masrafi % 20 fazlası ile yapı sahibinden tahsil edilir.

Alakalının fakruhali tevsik olunursa masraf belediye veya valilikçe bütçesinden karşılanır. Tehlike durumu o yapı ve civarının boşaltılmasını icabettiriyorsa mahkeme kararma lüzum kalmaksızın zabıta marifetiyle derhal tahliye ettirilir." hükmüne yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; davacıların paydaşı olduğu 3459 ada, 8 parsel sayılı taşınmaz üzerinde ruhsatsız yapısının bulunduğu, Altındağ Belediye Başkanlığının 09/10/2010 tarih, 490 sayılı kararıyla, belediye sınırları içerisinde bulunan boş, kullanılmaz, yıkılmaya yüz tutmuş ev ve binalardan çevre güvenliği açısından tehlike arz eden yapıların 3194 sayılı Kanunun 39. Maddesi uyarınca yıkılmasına karar verildiği, bu karar kapsamında olan davacıların ruhsatsız yapısının yıkılması için 04/12/2013 tarihli tebligat yapıldığı, yapının yapı sahiplerince yıktırılmaması üzerine 07/03/2014 tarihinde davalı idare tarafından yıktırıldığı anlaşılmaktadır.

Olayda, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 39. maddesi uyarınca yıkım işlemi tesis edildiği, dolayısıyla idari işlemin uygulaması sonucunda uğranılan zararın tazminine yönelik bulunan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-b maddesinde yer alan "İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları" kapsamında idari yargı yerince çözümlenmesi gerekmektedir" şeklindeki gerekçe ile 2247 sayılı Yasanın 10'uncu maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ve dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Hicabi DURSUN'un Başkanlığında, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 23.12.2019 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME:

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; davalı Altındağ Belediyesi vekilinin anılan Yasanın 10/2 maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde Davalı vekilince başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, davacılara ait taşınmaz üzerindeki yapı ve ağaçların davalı Belediye tarafından yıktırılarak kamulaştırmasız el atıldığından bahisle ve tazminat istemiyle açılmıştır.

3194 sayılı İmar Kanununun;

"Yıkılacak derecede tehlikeli yapılar" başlıklı 39. maddesinde; "Genel güvenlik ve asayiş bakımından tehlike arz ettiği valilikçe tespit edilen metruk yapılar ile bir kısmı veya tamamının yıkılacak derecede tehlikeli olduğu belediye veya valilik tarafından tespit edilen yapıların sahiplerinin adrese dayalı nüfus kayıt sistemindeki adreslerine tehlike derecesine göre bunun izalesi için belediye veya valilikçe üç gün içinde tebligat yapılır. Yapı sahibine bu şekilde tebligat yapılamaması hâlinde bu durum tebligat yapan idarenin internet sayfasında 30 gün süre ile ilan edilir ve tebligat varakası tebliğ yerine kaim olmak üzere tehlikeli yapıya asılır ve keyfiyet muhtarla birlikte bir zabıtla tespit edilir. Malik dışında binada ikamet amacıyla oturanlara da ayrıca tahliye için tebligat yapılır.

Tebligatı veya ilanı müteakip 30 günü geçmemek üzere ilgili idarece belirlenen süre içinde yapı sahibi tarafından tehlikeli durumun ortadan kaldırılmaması hâlinde, tehlikenin giderilmesi veya yıkım işleri belediye veya valilikçe yapılır ve masrafi % 20 fazlası ile yapı sahibinden tahsil edilir. Alakalının fakruhali tevsik olunursa masraf belediye veya valilikçe bütçesinden karşılanır. Tehlike durumu o yapı ve civarının boşaltılmasını icabettiriyorsa mahkeme kararına lüzum kalmaksızın zabıta marifetiyle derhal tahliye ettirilir"

Hükmüne yer verilmiştir.

Anayasa'nın 125. maddesinin son fikrasında, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu kurala bağlanmış; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinin 1. fikrasının (b) bendinde de, tam yargı davaları, idarenin eylem ve işlemlerinden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan davalar olarak tanımlanmıştır.

İdari işlem ve eylemlerden doğan zararların tazmini taleplerinin, 2577 sayılı idari Yargılama Usulü Kanunu'nun 12 ve 13'üncü maddeleri uyarınca, idari Yargı yerlerinde açılacak tam yargı davalarına konu edilmeleri, anılan yasa hükümlerinin gereğidir.

Uygulama ve öğretide, kamu idarelerinin, kamu hizmetinin yürütümü sırasında, kamu gücü kullanarak tek yanlı irade açıklamalarıyla yapmış oldukları işlemler, "idari işlem"; herhangi bir işlem ya da karara dayanmaksızın gerçekleştirdikleri maddi faaliyetleriyle, görevleriyle ilgili hareketsizlikleri de, "idari eylem" olarak tanımlanmaktadır.

Her ne kadar davacılar vekili dava dilekçesinde, 3194 sayılı Yasanın 18/10, 2981 sayılı Yasanın 10/c ve 2942 sayılı Yasa hükümlerince yapı bedelinin ödenmesi gerektiğini ileri sürerek adli yargı yerinde dava açmış ise de, cevap dilekçesi ve dosya kapsamından uyuşmazlığın davalı idarece 3194 sayılı Kanunun 39. maddesi kapsamında yapılan imar uygulamasına ilişkin olduğu, kamu gücüne dayanılarak, resen ve tek yanlı olarak tesis edilen bir idari işlem bulunduğu anlaşılmaktadır.

Belirtilen nedenlerle, Danıştay Başsavcısı'nın başvurusunun kabulü ile Ankara 18. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 02.04.2019 tarih ve E:2018/752 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenleDanıştay Başsavcısı'nın BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Ankara 18. Asliye Hukuk Mahkemesince verilen 02.04.2019 tarih ve E:2018/752 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 23.12.2019 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN